

Een tweede soort *Leucozона*

Episyrphus balteatus, *Myathropa florea*, *Eristalis tenax* en *Leucozона lucorum* zijn variabele maar onmiskenbare soorten zweefvliegen. Dachten we. *Leucozона lucorum* hoort sinds dit jaar niet meer in dit rijtje thuis. Dieter Doczkal toonde dit jaar (in *Volucella* 3: 27-49) overtuigend aan dat het genus *Leucozона* in West-Europa twee soorten rijk is: naast *L. lucorum* (Linnaeus, 1758) ook *L. nigripila* Mik, 1888. Beide soorten blijken ook in Nederland voor te komen.

Aan de hand van de kleur van de beharing op het vierde achterlijfssegment zijn beide soorten relatief eenvoudig van elkaar te onderscheiden (zie Doczkal l.c. voor vele details).

L. nigripila heeft de beharing op het vierde achterlijfssegment geheel zwart, ook langs de zijnaad (zelden 5 % lichte beharing tussen de zwarte).

L. lucorum is op het vierde achterlijfssegment tenminste deels licht behaard. In de regel is de lichte beharing zelfs overheersend (minstens 70 %), maar in een klein aantal gevallen zijn er ongeveer evenveel lichte als donkere haren (tot maximaal 70 % donker). In alle gevallen is de beharing langs de zijnaad evenwel licht.

Volgens de voorlopige atlas van de Nederlandse zweefvliegen komt *Leucozона lucorum* & *nigripila* in ons land voor in Zuid- en Midden-Limburg, midden Brabant, Rijk van Nijmegen, Achterhoek, Twente en Voorne, met losse waarnemingen rond Den Haag, Zwolle, Veluwe en Wageningen. Een snelle ronde herterminatie (col. W. van Steenis, J. v.d. Linden, B. van Aartsen, ZMA Amsterdam en NNM Leiden) levert een interessant verschil in verspreiding in ons land op:

Ten oosten van de IJssel komt overwegend *L. nigripila* voor (Twente en Achterhoek). Omgekeerd komt ten zuiden van de grote rivieren (Limburg, Brabant) en ten westen van de IJssel (Veluwe, duinen) overwegend *L. lucorum* voor. Enkele uitzonderingen bevestigen de regel. Zo komt in het Haaksbergerveen (een wat afwijkend arm milieu) *L. lucorum* voor (det ThZ van dia). In het rivierengebied lijken beide soorten voor te komen. Dit komt verder slechts bij Best (Noord-Brabant) voor. Grote series van Delden en Vorden behoren alle tot *L. nigripila*, die van Susteren, Echt en Zuid-Limburg behoren alle tot *L. lucorum*. Dit is een belangrijke ondersteuning voor de soortstatus van *L. nigripila*.

De collectie van Jan Lucas en de kleine collecties moeten nog bekeken worden. Mogelijk levert dit nieuwe inzichten op. Verder blijft het de vraag of er verschil in habitatvoorkeur is tussen beide soorten *Leucozона*.

Uiteraard horen wij heel graag de herterminaties van anderen en nieuwe waarnemingen. Graag toezenden aan het zweefvliegenproject, p.a. bureau EIS-Nederland, postbus 9517, 2300 RA Leiden, e-mail eis@naturalis.nnm.nl, graag met een afschrift naar de auteurs (w.vansteen@natuurmonumenten.nl).

Wouter van Steenis & Theo Zeegers,
met medewerking van Bob van Aartsen en Jaap van der Linden